

Pontoppidan Selskabets sommermøde 22.-24. august 2025 på Tisvilde Højskole

Pontoppidans ydre og indre landskaber

"I Modsætning til Georg Brandes har Henrik Pontoppidan sine Rødder dybt i Virkeligheden. Der er Muld i alt, hvad han skriver. Føling med Folket i alle dets Afskygninger, ingen har omfattende som han skildret det danske Land og Folket i dets Brydninger", som Martin Andersen Nexø betonedede i sin tale til Pontoppidans 80 års fødselsdag.

Henrik Pontoppidan var en af dansk litteraturs skarpeste iagttagere af landskaber og miljøer. På Pontoppidan Selskabets sommermøde 2025 sætter vi fokus på forfatterens ydre og indre landskaber. Vi ser på, hvilken funktion beskrivelser af steder og miljøer har i forfatterskabet. Vi sætter betydningen af steder og miljøer til debat, på Pontoppidans tid og i dag.

Vel mødt!

Fredag 22. august

14.00-15.00: Ankomst og indkvartering

15.00: Velkomst v/ **Michael Keldsen**

15.15: **Anders Raahauge:** Kierkegaard og Grundtvig – faste eller foranderlige positioner i Pontoppidans og i vore nutidige universer.

Anders Raahauge er sognepræst i Sankt Marie Kirke, Sønderborg, mag.art. og teolog.

Kierkegaard og Grundtvig er modpoler i Pontoppidans mange præstefigurer. Hvor faste er de præste-miljøer, Kierkegaard og Grundtvig hører til? Er Pontoppidan fast i sine beskrivelser og sin mulige stillingtagen? Hvilke nuancer er der? Og ikke mindst: er der skred i den måde, vi i dag ser de to store danske "kirkefædre" på.

18.00: Middag

20.00: **Lea Allouche:** Ivan og Jakobe - jødisk queerness i Pontoppidans *Lykke-Per*

Lea Allouche er ph.d.-studerende ved Institutt for lingvistiske og nordiske studier på Universitetet i Oslo.

*Det salomonske hjem i *Lykke-Per* inkarnerer en samling fortrinsvis kosmopolitiske liberale dyder og laster, som er uløseligt knyttet til familiens jødiske identitet. Ivan og Jakobe, søskendeflokkens ældste, inkarnerer endnu en forestilling knyttet til jødisk identitet, nemlig queerness.*

*Netop i den anden halvdel af 1800-tallet betragtes Europas jøder som i sig selv queer. Hvor Jakobe ofte er blevet læst gennem sit slægtskab med andre stærke kvindeskikkelser i Pontoppidans forfatterskab, skal jeg betragte hende side om side med broren Ivan som to udtryk for jødisk queerness for at reflektere over, hvad forestillinger om jødisk køn og seksualitet betyder i *Lykke-Per* og i dens samtid.*

Lørdag 23. august

8.00: Morgenmad

Bo Tao Michaëlis er kritiker, siden 1990 litteratur- og kulturanmelder ved dagbladet Politiken.

9.00: **Bo Tao Michaëlis:** Fedme og forførelse i *Bonde Idyl* (1885)

Henrik Pontoppidans novelle er måske en af de mest eksemplariske af slagsen, når det gælder om at definere litterær naturalisme. Med sin blanding af seksualiseret klassekamp, socialdarwinistisk determinisme, historisk diskurs samt 'grimhedens æstetik' peger den i den grad frem mod vor tids diskussion om mænds magt og begær over for kvinder.

11.00: **Lis Møller:** Folkeviser og dæmoni i *Det forjættede land*

Folkeviserne var et centralt element i romantikkens sværmeri for det folkelige og nationale og en vigtig inspiration for danske romantiske digtere, der genbrugte motiver fra folkeviserne og imiterede deres form. En ny udgave af de danske folkeviser (som afløsning for Syv) blev udgivet i 1812-14, og frem mod midten af århundredet kom flere bearbejdede udvalg beregnet for skole og hjem. Navnlig højskolerne tog folkeviserne til sig, og de blev – på linje med den nordiske mytologi – et væsentligt indslag i højskolernes dannelsesprojekt.

Foredraget ser på Pontoppidans ambivalente forhold til denne romantiske arv i "Det forjættede land", hvor højskolebevægelsen og folkelighedsdyrkelsen som bekendt spiller en væsentlig rolle. I sin lede ved modernitetens dekadence drages Emanuel Hansted mod den romantiserede almue, men under overfladen lurer mørket og dæmonien.

13.00: Frokost

13.30 – 15.30: PAUSE – til deltagernes fri disposition

16.00: **Anders Ehlers Dam:** Livet skal lides – Henrik Pontoppidans forhold til smerten

Anders Ehlers Dam er professor i dansk litteratur ved Europa-Universitet Flensburg

"Livet skal lides," erklærede Henrik Pontoppidan i et kort interview i forbindelse med sin 60-årsdag i 1917, "det er ikke for Glæde alene, vi befolker Landet". I de foregående år var De Dødes Rige udkommet. I værket skildres en moderne verden, hvor livets smerte fortrænges og bedøves ved hjælp af medicin og medier og med en overdreven tro på det politiskes muligheder.

Smerte spiller en central rolle i Pontoppidans romanunivers – både i fysisk og i eksistentiel forstand – og i dette foredrag kastes der lys på smertens betydning i De Dødes Rige med forbindelser tilbage til Det forjættede Land og Lykke-Per. Det vil også blive undersøgt, om smerten kan siges at knytte sig til bestemte

steder (storbyen, landet). Som kontekst inddrages den tænkning om smerte, der var udbredt i samtiden. Smerte var således et kernebegreb hos den tyske forfatter Ernst Jünger: "Sig mig dit forhold til smerten, og jeg skal sige dig, hvem du er."

Afslutningsvis trækkes der en linje frem til vores egen tid, hvor det eksistentielle forhold mellem smerte og bedøvelse, på godt og ondt, er mindst lige så aktuelt som på Pontoppidans tid.

18.00: Middag

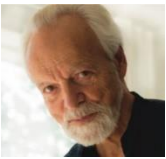
Michael Falch er dansk sanger, guitarist, rockmusiker og forfatter

20.00: Mine Pontoppidan-steder. **Michael Ehlert Falch** i samtale med Elizabeth Blicher

Kaminpassiar med Michael Ehlert Falch, livslang passioneret Pontoppidan læser, der lagde specialet til side for rockmusikken. Michael Falch har privat besøgt mange af de steder, Pontoppidan har været og/eller anvendt i sine romaner.

Søndag 24. august

8:00 Morgenmad

Flemming Behrendt er Pontoppidan Selskabets og www.henrikpontoppidan.dk's stifter og afsluttede sin livslange beskæftigelse med forfatterskabet ved i 2019 at udgive bogen *Livsrusen*

9.00: **Flemming Behrendt**: Oplæsning af Pontoppidans *Isbjørnen*

Flemming Behrendt læser Henrik Pontoppidans roman fra 1887.

11.30: Evaluering

12.00: Frokost

13.00: Afrejse

Tilmelding senest 1. maj til kassereren Niels Christensen e-mail-adresse: nichr.chri@gmail.com

Tilmelding til mødet sker efter "først til mølle"- princippet. Fuldtagnes mødet kan man blive skrevet på venteliste til afbudspadser.

Priser. Medlemmer: 3.200 kr. (delt dobbeltværelse: 3.000 kr.).
Ikke-medlemmer: 3.800 kr.
Deltagelse uden overnatning: 2.200 kr.

Indbetaling senest 1. juli på konto reg. nr. 1551, konto nr. 0010010780. Husk afsender!

NB! Mødet er godkendt som efteruddannelse af fagkonsulent Nicolai Rekke Eriksen, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, Center for Ungdomsuddannelser.

Tisvilde Højskole

Adresse: Julsgårdsvej 1-5, 3220 Tisvildeleje, telefon: 48 70 76 36, hjemmeside: www.tisvildehoejskole.dk

Der er både enkeltværelser og dobbeltværelser, alle med håndvask. Bad og toilet er på gangen. – En times transport fra København. Tog fra Hillerød til døren. Vegetarisk kost kan bestilles ved at kontakte højskolen efter tilmelding.

Mødet er tilrettelagt af Nils Gunder Hansen, Elizabeth Blicher, Henrik Egede, Lise Busk-Jensen, Benjamin Lundberg, Jørgen Lauge Nielsen og Oliver Z. Nielsen